

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои муштаракӣ диссертатсионии 6D.KOA-070-и назди Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Донишкадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон ба диссертатсияи Убайдзода Бахтиёр Ахрорӣ дар мавзӯи «Ҳалли композитсионӣ дар бузургсилсилаи полифонии Фирӯз Баҳор 24 прелюдия ва фуга «Нақши паранд» барои фортепиано» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D040100 – Муסיқишиносӣ (6D040101 – Санъати мусиқӣ).

Комиссияи экспертӣ, ки аз мутахассисони соҳаи санъатшиносӣ иборат мебошад, бо дарназардошти таҷрибаи илмӣ-таҳқиқотӣ ва донишу малакаҳои амиқи назариявӣ амалии аъзоён, диссертатсияи пешниҳодшударо ҳамаҷониба мавриди баррасӣ қарор дода, онро аз лиҳози мутобиқат ба талаботи санадҳои меъёрии амалкунанда, дараҷаи навгонии илмӣ, аҳаммияти назариявӣ амалӣ ва саҳми шахсии довталаб таҳлил намуд.

Дар ҷараёни экспертиза муайян гардид, ки диссертатсияи Убайдзода Бахтиёр Ахрорӣ ба таҳқиқи ҳалли композитсионӣ дар бузургсилсилаи 24 прелюдия ва фуга «Нақши паранд»-и Фирӯз Баҳор мебошад. Муаллиф бо таъҷиб ба манбаъҳои илмӣ ва таҷрибаи амалии худ, дар бузургсилсилаи Фирӯз Баҳор муайян кард, ки асоси бузургсилсилаи «Нақши паранд» аз ду манбаъ сарчашма мегирад, ки барои ифода ва гуруҳбандии онҳо диссертант шартан онҳоро «академӣ» ва «миллӣ» номида, ба ду гурӯҳи калон тақсим кардааст.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии қори диссертатсионӣ дар он зоҳир мегардад, ки он нахустин таҳқиқотест дар равию равшанӣ андохтан ба тафаккури полифонии композитори тоҷик дар умум. Таҳқиқи илмӣ асари полифонии Фирӯз Баҳор ҳамчун намунаи ин тафаккур пешниҳод мегардад. Қори диссертатсионӣ асари мураккаби полифониро бо таҳлили пурраи муסיқишиносӣ ба илм ворид месозад. Истифодаи ин натиҷаҳо дар пажӯҳиш ва омӯзиши полифонияи тоҷик минбаъд низ хеле судманд мебошанд.

Навгонии илмӣ диссертатсия дар он дида мешавад, ки услуби полифонии Фирӯз Баҳор дар илми мусиқии муосир нахуст талқини худро

меёбад (1); асари бузургсилсилаи «Нақши паранд» нахустин бор зери таҳлили муфассали мусиқишиносӣ қарор гирифта, ба илми мусиқишиносӣ ворид мегардад (2); дар мисоли ин асар талқини жанри полифонии бузургсилсила аз тарафи композитори тоҷик ба мусиқишиносӣ ворид мешавад (3).

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31 ва 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-уми июни соли 2021, таҳти №267 (бо татйиру иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, мутобиқат дошта, дорои мантиқи ягонаи дохилӣ ва сохтори муназзам мебошад. Натиҷаҳои илмии пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифро пурра инъикос менамоянд.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқ бо шиносномаи ихтисоси илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D040100 – Мусиқишиносӣ (6D040101 – Санъати мусиқӣ) нишон дода шудаанд, комилан мувофиқат мекунад. Натиҷаҳои таҳқиқ дар 9 таълифоти илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА ҚТ, 5 мақола дар маҷмуа ва нашрияҳои дигари илмӣ, 1 маҷмуаи полифонӣ инъикос ёфтаанд ва ба талаботи бандҳои 34 ва 35 ҷавобгӯ мебошанд.

Дар диссертатсия ҳолатҳои истифодаи мавод бидуни ишора ба маъхаз ба назар намерасад, ки ин ба риоя шудани талаботи банди 37 далолат мекунад.

Дар хулосаи диссертатсия натиҷаҳои асосии таҳқиқ ҷамъбаст гардида, дурнамои минбаъдаи мусиқии полифонии тоҷик муайян шудааст. Бо дарназардошти аҳамияти илмӣ ва амалии таҳқиқ, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D040100 – Мусиқишиносӣ (6D040101 – Санъати мусиқӣ) Убайдзода Бахтиёр Аҳрорӣ кори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Бо мақсади таъмини экспертизаи мустақил ва ҳамаҷонибаи диссертатсияи пешниҳодшуда ва мутобиқи талаботи бандҳои 67 ва 68-и

Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ тасдиқ гардидааст, комиссияи эксперти масъалаи таъини муқарризони расмиро баррасӣ намуд.

Бо дарназардошти он ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шумораи докторони илм дар соҳаи санъатшиносӣ маҳдуд буда, қисме аз мутахассисони дорои дараҷаи илмии мазкур бинобар сабабҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрӣ (ишғоли вазифаи роҳбари илмӣ, раиси шуро, роҳбари муассиса ва ғайра) наметавонанд ба сифати муқарризи расмӣ ҷалб гарданд, комиссияи эксперти мувофиқи талаботи банди 69-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ имкони ҷалби мутахассиси соҳаи наздики илмиро баррасӣ намуд.

Бо назардошти он ки фаъолияти илмӣ ва таҳқиқоти Ҳасанова Манзура Муҳидиновна, доктори илмҳои таърих, муסיқшинос, ходими калони Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба масъалаҳои санъатшиносӣ, фарҳанг, муסיқӣ ва хоса мавзӯи диссертатсияи пешниҳодшуда – таҳқиқи муסיқии композитории тоҷик иртибот дошта, таҷрибаи назарраси илмӣ дар муסיқии суннатии тоҷикро инъикос менамояд, комиссияи эксперти ҷалби номбурдаро ба сифати муқарризи расмӣ мувофиқи талаботи бандҳои зикршуда аз рӯи интишороти илмӣ мувофиқи мақсад донист.

Комиссияи эксперти дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Убайдзода Бахтиёр Аҳрорӣ дар мавзӯи «Ҳалли композитсионӣ дар бузургсилсилаи полифонии Фирӯз Баҳор 24 прелюдия ва фуга «Нақши паранд» барои фортепиано» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D040100 – Муסיқшиносӣ (6D040101 – Санъати муסיқӣ) дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-070-и назди Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Донишкадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи эксперти муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқияшон ба ихтисоси ихтисоси 6D040100 – Муסיқшиносӣ (6D040101 –

Санъати мусиқӣ) мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Ҳасанова Манзура** – доктори илмҳои таърих, мусиқишинос, ходими калони Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- **Худойбердиев Султоналӣ** – номзади илмҳои санъатшиносӣ, профессори кафедраи таърих, назария ва методикаи таълими мусиқии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров.

3. Ба сифати муассисаи пешбар **Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии фарҳанг ва иттилооти Ҷумҳурии Тоҷикистон** пешниҳод карда шавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои таърих, муовини
раиси шурои муштараки диссертатсионӣ

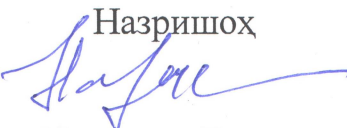

Додхудоева Лариса

Аъзои комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои педагогӣ, профессори
соҳаи фарҳангшиносии таърихӣ

номзади илмҳои санъатшиносӣ, узви
шурои муштараки диссертатсионӣ

Латифзода Диловар
Назришоҳ

Назарова Лариса
Александровна

10-уми апрели соли 2026